



Speeltip

## Risicovol spelen

### Hoe ondersteun jij risicovol spelen bij kinderen?

Jouw resultaat: **0/23**

Getest op 01/01/1970 om 01:00

#### Jouw motto is 'safety first'!

Je voelt je erg verantwoordelijk om kinderen te beschermen, en hebt er moeite mee om hen los te laten. Je probeert de omgeving voor kinderen 'zo veilig mogelijk' te maken, uit welbedoelde zorg voor hen. Je vermijdt het dat kinderen zich pijn doen. En als het toch gebeurt, voel je je mateloos schuldig. Ergens wil je wel dat kinderen op ontdekking gaan, en je weet dat kinderen hieruit kunnen leren. Maar telkens flitsen er rampscenario's door je hoofd. De superheld in jou staat altijd klaar om kinderen te redden. Uit je comfortzone komen, voelt bedreigend voor jou. Maar hé... je hebt deze test gedaan. Da's al een eerste stap! We beloven dat er buiten je comfortzone véél te beleven valt, voor jezelf én de kinderen!

**Tip:** Kijk nog eens op welke stellingen jij 'nee' antwoordde. Hierin zitten concrete tips verborgen om risicovol spelen te ondersteunen!

### Werkpunten

- X** ① Ik weet van **elk kind** wat het (net nog niet) **durft en kan** in risicovolle situaties. Welke gevaren merkt elk kind zelf op? Welke risico's kan het inschatten? Welke risico's durft elk kind nemen? Welke vaardigheden zet het in om risico's te overwinnen?
- X** ② Risicovol spelen is voor mij een **evident gespreksonderwerp!** Ik benoem dagelijks mijn verwondering over wat kinderen durven en kunnen. Zowel naar de kinderen, hun ouders/voogden als naar mijn collega's.
- X** ③ Ik duw kinderen niet zomaar in een hokje (bv. zij is een durfal, hij is een bang hartje). Ik kijk en luister telkens opnieuw.

- X 4 Minder ondernemende kinderen ondersteun ik om risico's te nemen net buiten hun comfortzone. Ik neem hun emoties serieus en minimaliseer ze niet (bv. 'Doe niet zo flauw. Vind jij dát te snel? Dat doet toch geen pijn?'). Kinderen die iets niet durven, moedig ik aan. Maar ik verplicht een kind nooit om risicovol te spelen.
- X 5 Kinderen die **risico's nemen**, bevestig ik **positief**. Bv. 'Amai, jij durft dat! Knap hoe snel jij kan lopen...'. Ik toon hen dat ik fier ben op wat ze durven en kunnen.
- X 6 Als kinderen een **gevaar** vormen **voor elkaar**, ondersteun ik beide partijen. Bv. 'Kijk eens, daar kruipt iemand onder de tafel. Wat kan er gebeuren als jij nu springt?'.  
X 7 Ik **benoem wat ik zelf voel en denk** wanneer kinderen risicovol spelen. Bv.: 'Het kriebelt in mijn buik als ik daarnaar kijk. Dat vind ik best spannend!'. Ik vraag aan de kinderen, hun ouders/voogden en mijn collega's hoe zij de situatie ervaren. Zo maak ik duidelijk dat iedereen risico's anders aanvoelt.
- X 8 Ik zorg voor **speelruimtes** (binnen, buiten en in de buurt) waar elk kind **uitdagingen mét bijhorende risico's** op maat kan aangaan. Bijvoorbeeld: ik voorzie klim- en klautermogelijkheden voor baby's, peuters en/of kleuters.
- X 9 Ik ken de **gevaren** in de speelruimtes. Gevaren met onaanvaardbare risico's (bv. een roestige spijker) neem ik weg, of ik laat kinderen op een andere plek spelen. Gevaren met aanvaardbare risico's (bv. een laaghangende tak) maak ik visueel duidelijk voor kinderen (bv. door er een lintje aan te hangen). Ik herinner hen eraan vóór en tijdens het spelen.
- X 10 Ik houd (op het eerste zicht) **gevaarlijke voorwerpen** niet krampachtig uit het zicht en het bereik van kinderen, maar overweeg telkens de **speelkansen**. Als kinderen interesse tonen in mijn schaar of het kaarsje op een verjaardagstaart, bedenk ik wát ze daar precies boeiend aan vinden. Ik ondersteun de kinderen om gevaarlijke voorwerpen 'zo veilig als nodig' te exploreren.
- X 11 Ik beperk het aantal regels zodat kinderen maximale **speelvrijheid** ervaren. De kinderen mogen van mij de speelruimtes en -materialen gebruiken zoals ze zelf willen, óók als dat een tikkeltje risicovol wordt. Lopen in de gang, stoelen verschuiven, materialen stapelen, met de fietsjes tegen de muur rijden, of in een wasmand van de glijbaan? Ik laat mij verassen door de creativiteit van kinderen, moedig die aan en stel pas regels wanneer dat écht nodig is.
- X 12 Ik kan **razendsnel afwegen** of een situatie veilig genoeg is. Ik hou daarbij rekening met de complexiteit van de situatie. Hoe goed ken ik de kinderen? Kan ik fysiek tussenkomen wanneer nodig? Welke mogelijke positieve en negatieve gevolgen zijn er, en voor wie...? Bij acuut en groot gevaar, **grijp** ik onmiddellijk **in** om de situatie 'zo veilig als nodig' te maken.
- X 13 Als kinderen opgaan in hun spel en veel plezier maken, probeer ik hen **niet te onderbreken**. Bv. een kind dat zijn hoofd dreigt te stoten aan de rand van een tafel, bescherm ik door mijn hand op de rand te leggen.
- X 14 Vindt een kind iets leuk en/of boeiend, en kan het zich niet blijvend kwetsen? Ik laat het toe, ook al heb ik zelf schrik. **Ik pas dus op met 'pas op'**. Ik waarschuw niet uit automatisme, maar enkel wanneer het écht nodig is.

- X 15 Als ik een kind wil **waarschuwen** voor een gevaar, zeg ik niet gewoon 'gevaarlijk hoor!'. Ik laat het kind dat gevaar dan **onder begeleiding ontdekken**. Bv. 'Kom eens wat dichterbij... dat vuur is warm, hé?'
- X 16 Als er geen acuut en groot gevaar is, **tel ik tot 10**. Ik vertrouw het kind, observeer en bevrraag het. Ik geef het kind ruimte en tijd om mij te tonen wat het durft en kan, en waarbij het mijn hulp wil.
- X 17 Bij aanvaardbare risico's laat ik het spel zoveel mogelijk (letterlijk en figuurlijk) in handen van het kind. Ik doe '**lijm in mijn zakken**': ik geef vooral hints en ondersteun kinderen zelden fysiek tijdens risicovol spelen. Bv. Ik zet een kind niet ongevraagd bovenop een glijbaan, en geef enkel mijn hand wanneer een kind daar zelf om vraagt.
- X 18 Ik let op kleine signalen en benoem welke **durf en vaardigheden** een kind inzet tijdens risicovol spelen (bv. 'Goed dat je mijn hand vroeg.', 'Je stapt erg voorzichtig, dat helpt om je evenwicht te houden.'). Voor ontbrekende vaardigheden ondersteun ik het kind om oplossingen te bedenken. Ik vraag welke oplossingen het kind zelf ziet, geef tips, toon voor en verwoord hoe ik zelf met risico's omga.
- X 19 Ik denk samen met het kind over **oorzaak-gevolg** in risicovolle situaties. Ik bespreek met het kind welke gevolgen we van deze situatie verwachten: 'Wat kan er gebeuren als jij hier zo speelt?'. Ik benoem mogelijke positieve gevolgen: 'Misschien geraak je wel tot helemaal boven ... en kan je over de kast kijken!', en dan pas de negatieve: 'Dit kan op jou vallen, en dan kan je een pijnlijke buil krijgen. Misschien bots je tegen hem en schrikt hij.'
- X 20 Doet een kind iets wat ik té risicovol vind (op een manier die ik niet oké vind of op een moment dat ik niet gepast kan ondersteunen)? Dan observeer en bevrraag ik het kind wat hij daar precies boeiend aan vindt. Ik zorg voor een **alternatief** met gelijkaardige spanning en uitdaging, op hetzelfde moment of later. **Uitstel is geen afstel**.
- X 21 Ik organiseer geregeld bewust een risicovolle activiteit waarbij kinderen **ACTIEF** kunnen omgaan met risico's. Een **risicovolle ACTIEFiteit** dus (bv. een hoogteparcours, een race, groenten snijden voor de soep, samen vuur maken, een stoeispelletje, vrij spelen in het bos, springen vanop een spannende hoogte, verstopperijtje (in het donker)...).
- X 22 Ik weet wat ik moet doen wanneer er zich, ondanks mijn goede voorzorgsmaatregelen, een **ongeval** voordoet. Ik heb basiskennis van EHBO, weet waar ik verzorgingsgerief kan vinden en ken de (crisis)procedures (bv. wie verwittig ik wanneer?).
- X 23 Ik vind het niet moeilijk om ouders/voogden te **vertellen** dat hun kind zich **gekwetst** heeft tijdens het spelen. Ik kan er goed mee om wanneer een ouder/voogd dan triest of boos wordt. Ik leg met gemak uit waarom risicovol spelen belangrijk is voor kinderen en hoe wij het spelen 'zo veilig als nodig' laten verlopen.